

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus 2023

Merja Lehtinen/Keski-Suomen ELY-keskus

merja.lehtinen@ely-keskus.fi

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus

- Sopimuksen avulla säilytetään ja edistetään sopimusalueen tavanomaista arvokkaampia luonto- ja maisema-arvoja.
- Sopimus kohdistuu kasvi- ja eläinlajien säilymisen sekä viljelymaiseman kannalta tärkeisiin alueisiin ja kohteisiin
- Sopimus voidaan tehdä:
  - Inventoidusta perinnebiotoopista
  - Muusta luonnonlaitumesta
  - Luontoarvoiltaan monimuotoisesta tai maisemaltaan merkittävästä peltojen reuna-alueesta, pellon ja tien tai pellon ja vesistön välisestä reuna-alueesta
  - Peltoalueiden metsäsaarekkeesta, maatalousympäristön uhanalaisen lajiston säilymistä edistävästä kohteesta
  - Maatalousympäristön muinaismuistokohteesta
  - Pitkäaikaiseen maatalouskäyttöön liittyvästä maaseudun kulttuuriperinnön hoitokohteesta

Sopimuksenhakijan vaatimukset

- Sopimuksenhakija on viljelijä tai rekisteröity yhdistys
- Hakijana oleva luonnollinen henkilö tai hänen puoliso
- Jos sopimuksen hakijalla on ollut kuluvan kauden sopimus, voi hakea myös uuden kauden sopimusta.
- Sopimuksenhakijan alaikäraja on 18 vuotta.
- Yläikärajaa ei ole.

Sopimuksen yleiset edellytykset

- Sopimuskausi ja –vuosi alkavat 1.5 sopimuksen hakuvuonna. Sopimuskausi ja –vuosi päättyvät 30.4.
- 5-vuotinen sopimus, ei edellytä ympäristösitoumukseen sitoutumista
- Maksua on haettava vuosittain, jotta sopimus pysyy voimassa(pl. ylivoimaisen esteen tilanteet)
- Sopimukseen haettavan alan on oltava vähintään 0,30ha
- Sopimuksen on oltava ympäristösopimuksen tekijän hallinnassa koko sopimuskauden.
  - >vuokrasopimus on voimassa koko sopimuskauden
  - >alan hallinta on tarvittaessa pystyttävä osoittamaan
- Tuenhakija sitoutuu toteuttamaan lohko kohtaisia toimenpiteitä pellon ulkopuolisilla alueilla.

Sopimuksen hoitotoimenpiteet

- Vuosittainen laidunnus
- Hoitosuunnitelman mukainen niitto
- Niittojätteen korjuu
- Puiden ja pensaiden ylläpitöraivaus
- Raivausjätteen korjuu
- Hoitotoimenpiteistä on pidettävä ajantasaista hoitopäiväkirjaa ja tiedot on merkittävä lohkokohtaisiin muistiinpanoihin
- Hoitotoimenpiteet on aloitettava jokaisella lohkolla ensimmäisenä sopimusvuonna

Yksivuotiset hoitotoimenpiteet

Kunnostusraivaus

- Uudelle peruskunnostettavalle peruslohkolle, joka ei ole vielä ollut sopimuksessa
- Sopimuksessa olleelle peruslohkon osalle eli kasvulohkolle, jos suunnitelman mukainen laiduntaminen on jätetty tiheikön, joita laiduntajat eivät ole hoitaneet pois
- Jos lohkon aikaisemmat kunnostustoimenpiteet eivät ole riittäviä, vaikka ne on tehty ajoissa ja ehtojen mukaan
- Sopimukseen liitetään uutta alaa sopimusta haettaessa, joka pitää kunnostaa tavoitteellisen laiduntamisen mahdollistamiseksi

Yksivuotiset hoitotoimenpiteet

Aitaustoimenpide

- Uusille peruslohkoille, jotka ilmoitetaan ympäristösopimukseen
- Pitkään hoidossa olleelle kohteelle, jolla on huonokuntoinen aita ennestään, eikä huonokuntoisuus johdu aiemmasta hoitotoimenpiteiden laiminlyönnistä
- Olemassa oleva aita joudutaan purkamaan ja rakentamaan uudestaan
- Laiduntava eläin vaihtuu ja aita ei sovellu uudelle laiduntajalle

Petoaita

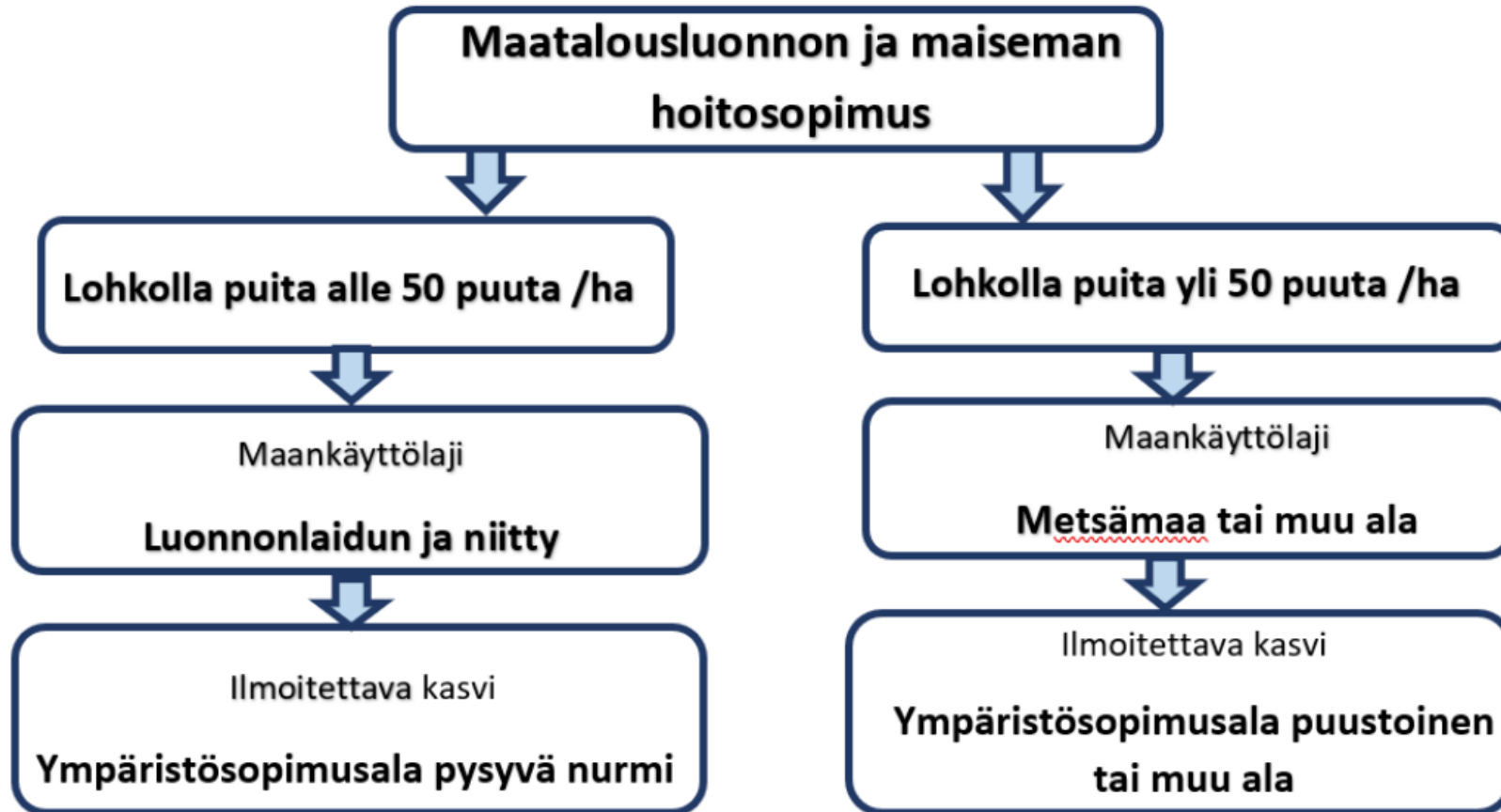
- Uusille lohkoille, joka ilmoitetaan ympäristösopimukseen
- Suurpetouhka on ilmeinen ja asiasta on paikallista tietoa

Sopimuksen tukitasot

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimus	
valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltu perinnebiotooppi	610 €/ha/v
muut sopimusalueet	460 €/ha/v
Kunnostusraivaus -toimenpide	450 €/ha/v
Aitaus -toimenpide	1500 €/ha/v
Petoaitaus -toimenpide	2400 €/ha/v

Sopimuslohkojen ilmoittaminen

Muiden tukien vaikutus

Ympäristösopimusala, pysyvä nurmi

- Luonnonhaittakorvauksessa (LHK) ja perustulotuessa (perustulotuki, nuorten viljelijöiden tulotuki ja uudelleenjakotuki) on aktiiviviljelijävaatimus, joka tulee täyttyä, kun haetaan edellä mainittuja tukien vuosittaista maksua.
  - Y-tunnus
  - ALV-velvollisuus
- LHK-korvauskelpoisuus (2014 vuodelta), jos lohko täyttää suorien tukien pysyvän nurmen vaatimuksen, voidaan maksaa LHK
- Suorat tuet maksetaan kasvukoodin perusteella.
  - > Pysyvän nurmen vaatimuksen täyttyminen varmistetaan maastokatselmoinnin yhteydessä

Sopimusten hakeminen

- Hakeminen tapahtuu sähköisesti Vipu-palvelussa
  - 15.6.2023 mennessä
  - Kasvivalinnat: 1) ympäristösopimusala pysyvä nurmi 2) ympäristösopimusala, puustoinen tai muu ala
- Kun olet valinnut lohkolle kasvin, rastita sen jälkeen tarvittaessa myös toteutettavat kunnostustoimenpiteet
  - Jos kunnostustoimenpide ei koske koko peruslohkoa, piirrä siitä oma kasvulohko ja ilmoita kasvivalinta.
  - Voit piirtää useita kasvulohkoja samalle peruslohkolle tarpeen mukaan.
  - Lohkoja ei tarvitse ilmoittaa erikseen enää seuraavana vuonna, etkä voi hakea niille uudestaan samaa toimenpidettä.
  - Rastita aitaus- ja petoaitatoimenpide kaikille niille lohkoille, jotka jäävät aitausvuonna aidan sisäpuolelle
  - Kunnostustoimenpiteet pitää toteuttaa hakuvuoden 31.12 mennessä. Peru toimenpiteen maksu, jos toimenpide ei toteudu

Hakemus edellyttää hoitosuunnitelman 1/3

Suunnitelman sisältö:

- Arvio hankkeen vaikutuksista ympäristöön tai maisemaan
- Sopimusalueen hoidon tavoitteet
- Suunnitellun hankkeen yleiskuvaus ja tavoitteet, joiden perusteella voidaan arvioida alueen luonto- ja maisema-arvoja tai merkitystä maatalouden vesiensuojelussa
- Lohko- tai hoitokokonaisuuskohtaisesti perustamis-, hoito- ja muut toimenpiteet ja niiden toteutusaikataulu vuosittain
- Puustoon kohdistuvat hakkuut ja muut toimenpiteet, suunnitelmassa on otettava huomioon koko alue ja sen puusto
- Hoidon vaatima välivuosi laidunnuksessa

Hakemus edellyttää hoitosuunnitelman 2/3

- Selostus miten toimenpiteet edistävät koko sopimuksen tavoitteiden saavuttamista
- Tuplarahoitusselvitys, jos tukea tulee myös muusta tukijärjestelmästä
- Sopimuksen perustason mukaiset hoidon vaatimukset ja rajoitukset on mainittava suunnitelmassa, jos lohko sijaitsee esim Natura 2000 tai luonnonsuojelualueella
- Hoitosuunnitelmaksi voidaan hyväksyä myös Metsähallituksen toimenpide- tai työkohdesuunnitelma
- Hoitosuunnitelman teettämiseen voi hakea Neuvo 2030 rahoitusta

Hakemus edellyttää hoitosuunnitelman 3/3

- Hoitosuunnitelmaan tulee kirjata, jos jollakin lohkolla aiotaan toteuttaa aitaamis- ja peruskunnostusraivausta
- Petoaita –toimenpiteen voi lisätä hoitosuunnitelmaan sopimuskauden aikana (ELY hyväksyy)
- Hoitosuunnitelmassa tulee mainita sopimusalueella sijaitsevien perinteisten karjatalouteen liittyvien rakennelmien ja rakenteiden ylläpito ja kunnostus sekä alueen laidunnus

Lisätietoja

Sopimusehdot sekä hakuun liittyvää lisätietoja löytyy Ruokaviraston sivuilta:

<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/peltotuet/maatalousluonnon-ja-maiseman-hoitosopimus/>